

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Władysław Pawlak

w sprawie ze skargi K. K.
na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym
w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
w sprawie sygn. akt III KRS 57/15,
z odwołania K. K. od decyzji Ministra Sprawiedliwości
w przedmiocie przeniesienia na inne miejsce służbowe,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 czerwca 2016 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

K. K. wniósł skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych doszło do naruszenia jego prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy wszczętej na skutek jego odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe (III KRS 57/15).

Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w tej sprawie, zlecenie sądowi prowadzącemu postępowanie odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Najwyższego na

jego rzecz sumy pieniężnej w wysokości 2 000 zł.

Skarb Państwa - Sąd Najwyższy nie złożył odpowiedzi na skargę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm., dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), stronie przysługuje skarga o stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym z jej udziałem doszło do naruszenia jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Do takiej zwłoki dochodzi wtedy, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W świetle tej regulacji o nieuzasadnionej zwłoce prowadzącej do przewlekłości postępowania można mówić, gdy sąd przez dopuszczenie się nieterminowości lub podejmowanie nieprawidłowych czynności nie wydał rozstrzygnięcia co do istoty sprawy we właściwym, stosownym czasie. Inaczej mówiąc, gdy z winy sądu doszło do nieuzasadnionej zwłoki w merytorycznym rozpoznaniu sprawy.

Z akt sprawy, której dotyczy rozpoznawana skarga wynika, że postępowanie w tej sprawie jest prowadzone przez Sąd Najwyższy od 27 lipca 2015 r., kiedy to do tego Sądu przesłane zostały akta sprawy o przeniesienie skarżącego z dniem 1 lipca 2015 r., na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. poz. 481), na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Miastku, w związku z wniesieniem przez niego odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości z 6 maja 2015 r. wraz z odpowiedzią Ministra Sprawiedliwości na to odwołanie. W odwołaniu skarżący wniósł o zawieszenie postępowania w tej sprawie do czasu rozpoznania jego odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości z 13 listopada 2012 r., zarejestrowanego przez Sąd Najwyższy jako sprawa III KRS 92/13. Skarżący przyznał, że odwołanie w sprawie III KRS 57/15 nie może być rozpoznane przed rozpoznaniem sprawy III KRS 92/13.

Z wyjaśnień uzyskanych od Przewodniczącego Wydziału III Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego wynika, że

w 2015 r. do Wydziału III Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych wpłynęło łącznie 927 spraw, czyli średnio miesięcznie 77 spraw; do końca maja 2016 r. odpowiednio 346 i 78. Sprawy wpływające do tego Wydziału wyznaczane są na posiedzenia, co do zasady, według kolejności wpływu. Czas oczekiwania na termin posiedzenia niejawnego w sprawie wymagającej przedsądu wynosi średnio około 7-8 miesięcy, a od przyjęcia skargi do rozpoznania do rozprawy (posiedzenia niejawnego) około 2 miesięcy. Sprawy niewymagające przedsądu wyznaczane są na rozprawy lub posiedzenia niejawne na terminy wynoszące około 2 miesięcy. Niektóre kategorie spraw kierowane są na posiedzenia bez zachowania tej kolejności; decyduje o tym ich charakter i znaczenie dla stron. Odwołanie się do tego rodzaju kryteriów przy podejmowaniu decyzji o kolejności skierowania spraw na posiedzenie realizuje standardy wyznaczone przez orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. np. wyroki z 10 października 2006 r., nr 6925/02 w sprawie *Szymoński przeciwko Polsce* i z 24 lipca 2012 r., nr 32287/09 w sprawie *Chyżyński przeciwko Polsce*).

Konieczną do wyodrębnienia kategorię spraw rozpoznawanych w Wydziale III Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego stanowią sprawy o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe bez jego zgody (art. 75 § 2 pkt 1 i § 3 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.; dalej: „u.s.p.”), przedstawiane Sądowi Najwyższemu w związku z odwołaniami od decyzji Ministra Sprawiedliwości. Takich odwołań na przełomie lat 2012 i 2013 wpłynęło łącznie 328, w tym odwołanie skarżącego zarejestrowane jako sprawa III KRS 92/13. Rozpoznanie tych spraw było początkowo odraczane do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny sprawy K 27/12, dotyczącej zgodności z Konstytucją RP art. 20 pkt 1 u.s.p., który stanowił podstawę do wydania rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 5 października 2012 r. w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych (Dz.U. poz. 1121). Na podstawie tego rozporządzenia zostało zniesionych 79 sądów rejonowych. Sędziów tych sądów (około 500), bez ich zgody, Minister Sprawiedliwości przeniósł do innych sądów rejonowych (według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 25 października 2012 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów

okręgowych i sądów rejonowych, Dz.U. poz. 1223).

Wyrokiem z 27 marca 2013 r., K 27/12, Trybunał Konstytucyjny orzekł między innymi, że art. 20 pkt 1 u.s.p. jest zgodny z art. 176 ust. 2 w związku z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 180 ust. 5 oraz z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

Postanowieniem z 23 maja 2013 r., III KRS 34/12 (nie publ.) Sąd Najwyższy przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne, czy art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 u.s.p. jest zgodny z art. 180 ust. 2 i 5 w związku z art. 180 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 186 ust. 1 oraz w związku z art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP. Rozpoznanie spraw z odwołań sędziów było odraczane do czasu rozstrzygnięcia tego pytania prawnego.

W toku rozpoznawania pytania prawnego przez Trybunał Konstytucyjny weszła w życie ustawa z 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. poz. 481), a następnie wydane zostały przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia z 7 października 2014 r. w sprawie utworzenia niektórych sądów rejonowych (Dz.U. poz. 1404) oraz z 12 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia niektórych sądów rejonowych (Dz.U. poz. 1683). Na jego podstawie zostało ponownie utworzonych (odtworzonych) 76 sądów rejonowych, spośród 79 zniesionych w 2012 r.

Postanowieniem z 22 lipca 2015 r., P 35/13 (OTK-A 2015 nr 7, poz. 114) Trybunał Konstytucyjny umorzył postępowanie wszczęte na podstawie pytania prawnego Sądu Najwyższego ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku, w związku ze zmianą stanu prawnego, która miała miejsce już po przedstawieniu pytania prawnego i spowodowała przywrócenie stanu sprzed wydania na podstawie przepisów, których konstytucyjność została zakwestionowana, decyzji o przeniesieniu sędziów na inne miejsca służbowe.

Niezwłocznie po zwrocie akt do Sądu Najwyższego (październik i listopad 2015 r.) zostały wyznaczone terminy rozpoznania spraw z odwołań sędziów sądów rejonowych zniesionych w 2012 r. i nieodtworzonych w 2015 r.

Pozostałe z omawianych spraw były i są systematycznie wyznaczane na posiedzenia, na które kierowane są inne sprawy. Z 328 spraw, 21 zostało

rozpoznanych merytorycznie (uchylono zaskarżone decyzje Ministra Sprawiedliwości), w 24 sprawach umorzono postępowanie (wobec cofnięcia odwołań) a w 4 sprawach odrzucono odwołania. Do rozpoznania pozostało 279 spraw oczekujących na wyznaczenie terminu. Nadto, w latach 2015-2016 wpłynęło dalszych 16 spraw (w tym z odwołań sędziów od decyzji przenoszących ich do odtworzonych sądów rejonowych), w których nie zostały wyznaczone terminy rozpoznania.

Zarzucany przez skarżącego ośmiomiesięczny czas oczekiwania na wyznaczenie posiedzenia w sprawie, której dotyczy skarga nie jest nadmierny, o ile uwzględnić, że postępowanie w tej sprawie toczy się przed najwyższą instancją sądową, ale także o ile uwzględnić jej charakter oraz zależność od rozstrzygnięcia w sprawie III KRS 92/13, która z kolei wymagała oceny zgodności z Konstytucją RP przepisów stanowiących podstawę kwestionowanych decyzji Ministra Sprawiedliwości. Odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziów na inne miejsca służbowe bez ich zgody są rozpoznawane systematycznie i w kolejności ich wpływu.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.